

Kiadóhivatal:Budapest, Gyöngyösi-utca
D. szám.Ide czimzandók az előfizetési pén-
zek, hirdetések és nyilttérek.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 6 frt - kr.

Fél évre . . . 3 frt - kr.

Negyed évre . . 1 frt 50 kr.

Egyes számok 12 krért
az elárúsító helyeken kaphatók.

NÉP JOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:Budapest, VIII. Vas-utca
13. szám.Ide küllendő a lap szellei ré-
szét illető minden közlemény.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 6 frt - kr.

Fél évre . . . 3 frt - kr.

Negyed évre . . 1 frt 50 kr.

Egyes számok 12 krért
az elárúsító helyeken kaphatók.

Hogy áll a világ?

Itthon. Az események előterét a kiállítás foglalja el; e mellett s e napokban aggódva kíséri mindenki a hőmérő legesekélyebb változását, mert a fagyos szentek nagyon haragosan köszöntöttek be; sőt sajnos az ország több vidékéről már is aggasztó hírek érkeznek a hideg okozta károkról. Nagyon természetes tehát, ha az országgyűlés első ülészakánának utolsó napjai kevés érdekeltséget keltenek, pedig nemcsak a letárgyalt s a bizottság javaslata szerint változatlanul elfogadott vizsgoi törvény, miután nevezetes jogokat ad a vízmenti tulajdonosoknak, de el is vesz tőlök s így ezen birtokosokat nevezetesen — valjon kellemesen-e, azt majd csak a gyakorlat bizonyítja be — érinti, érdemli meg a közfigyelmet; de megérdemli különösen azon törvényjavaslat, melyet a kormány a végből terjesztett be, hogy az államvasutak, államgyárak, és állami vasművek részére 18 millió forintnyi forgó tőke szerezzessék kölcsön útján. Hát hogy ez a kormány kölcsön nélkül meg nem élhet, az nem új dolog, ha tehát évente új meg új czimkekkel lép fel, új kölcsönöket szed, az oly természetes, hogy azon ma már kevés ember ütközik meg; de hogy maga is megsokálja már a dolgot, s a helyett, hogy nyiltan elmondaná: a bevételek nem folynak be, mint előirányoztuk, (persze hogy nem folynak, mert nem lévén az adósoknak, miből fizetni az iszonyu harácsot, nem is folyhatnak be) a kiadásokat pedig fedezni kell, hát vegyünk fel kölcsön; álzimkeket, álutakat keres, az új dolog. Mintha bizon ez által bárkivel is elhitetné, hogy ez az új kölcsön valamely oly mivelet, mely valóságos beruházás, felsegélése a vasutak s gyáraknak. Nem is hiheti azt el senki, hisz forgó tőkéje eddig is volt mind e vállalatnak, csak hogy azt az állam adta, ez volt az állam beruházása, instruktója; most ezt az állam kifizetetti magának a felveendő kölcsönből; tehát nem hogy beruházna valamit, hanem elkölti azt is, mit eddig beruházott. Hja most ez a divat, nem hiába van Tisza járás Magyarországon!

Nagy port vert föl számos szegedi polgárnak a képviselőházhoz intézett kérvénye, melyben bajaik orvoslását kérik. Nem újság az már, hogy a szegediek panaszokodnak. A vagyonos nagy magyar várost jóformán tönkretette a rekonstrukció, mely régi alakjából teljesen kiforgatta. A képviselőház kérvényi bizottsága azt javasolta, hogy a kérvényt adják ki egyszerűen a kormánynak; ezzel szemben Herman Ottó azt sürgette, hogy küldjön ki a képviselőház egy bizottságot, mely Szeged bajait megvizsgálja s azok orvoslására javaslatokat tegyen. Nagy és heves vita fejlődött ki, melynek folyamán az ellenzék szóinkai sok keserű igazságot mondtak a miniszterelnöknek s a Szeged agyon-rekonstrukciójáért gróffá lett Tisza Lajosnak. A vége mégis csak az lett, hogy a többség kérvényi bizottság javaslatát fogadta el.

A haldokló régi főrendiház is tartott e héten üléseket. Legnevezetesebb az volt, melyen az e végből kiküldött bizottság előterjesztette kimutatását az új főrendiházban örökös tagsági joggal bíró családokról s azokról a mágnásokról, a kik megütik a törvény által megkivánt cenzust, vagyis többet fizetnek évi 3000 földadónál. Ilyen mágnás mindössze 199 van az

országban. Világos bizonyítéka ez annak, hogy ma már hazánkban az ingatlan nagybirtok jókora része is nem a történelmi családok, hanem a jövevény zsidók kezén van. Annak a boldog 199-nek, a ki az ősi vagyont még valamennyire megőrizte, névsorát lapunk más helyén közöljük. — A mostani főrendiház kimaradó tagjai közül tudvalevőleg 50, választás után mégis tagja lesz az új felsőháznak. Ez a választás lapunk megjelenés napján, e hó 15-én megy végbe. A 30 tag kinevezése is — mint félhivatalosan jelentik, — rövid időn megtörténik s a 30 közül, a kik a törvény szerint a főrendiház díszét és tekintélyét vannak hivatva emelni, kettő zsidó lesz. A rabbi, a kit az ablakon kidobtak, így kerül vissza az ajtón.

Horvátországban. A Staresevit cirkusban — mert a horvát tartománygyűlést egy idő óta alig lehet egyébbnek nevezni — naponta tartanak előadások; különös nyelv lehet az a horvát, hogy annyi kifejezése van a piszkolódásra. A tárgy, mely felett különböző hangu variációkban káromkodik az ellenzék, az,

hívja, addig a Czár Komarow tábornokot dicséretekkel halmozza el, sőt még azt is pöngetik, hogy az orosz előnyomulás költségeit, mintegy hetven millió rubelt, Anglia fogná megfizetni. Ugy látszik az angol nép nem valami szívesen nézi kormányának a gazdálkodását, így a Times egyik utolsó számában nagyon is kikel s azt mondja: »Anglia legujabb történetében sok olyan van, mire csak szégyennel lehet gondolni.«

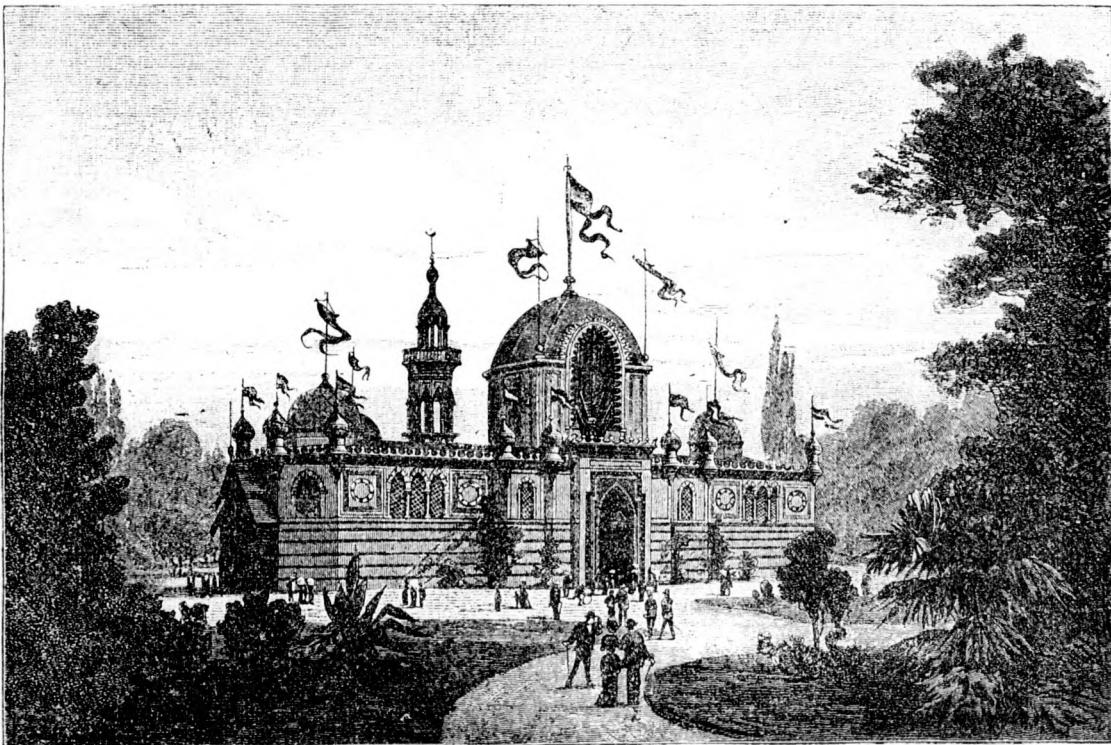
El van határozva az is, hogy az angol sereg Szudánt elhagyja. Indiából jött magán tudósítások szerint Gladstone engedékenysége nem a legjobb benyomást tette ott is. A hivatalosak azonban hirdetik, hogy a kormány elhatározása, mely a háborunak veszi elejét, nagy meglepődést szült. Midőn az afghán s szudáni ügyek ezek szerint megoldásokhoz közelednek, már is új kérdés keletkezik, mely nemcsak az egész diplomáciának, de különösen Angliának elég gondolkodni valót adand; e kérdés a Bosphorus s a Dardanellák semlegesítésének kérdése, mely már is élénk megbeszélések tárgyát képezi.

Németország ismét új gabonavámost léptetett életbe, a rozs vámját métermázsánként három márka, vagyis uásfél aranyforinttal felemelte; — e rendszabály — miután rozkivitelünk Németország felé csekély, nem annyira minket magyarokat, hanem inkább Ausztriát sújtja; ámbár igaz, hogy az iparvám felemelésével Ausztria kárát rekompensálhatja, mig benünket a közös vámterület ez előnytől megfoszt. A porosz országgyűlést, mely 1882. október 26-án vette kezdetét, most május 9-én zárták be; munkálatait, ha nem is teljesen, de nagybanegészen Bismarck óhajai szerint teljesítette.

Franciaország. Laisant radikális képviselő indítványt tett a Ferry kormány vád alá helyezése a kamara választmánya előtt, mert a kamara megkérdése nélkül háborút kezdett, mert Ázsiából érkezett sürgönyöket elkésve mutatta be. Mert ezen késedelem személyes, sőt pénzügyi okokra vezethető vissza; s végre mert beleártotta magát a katonai operációk intézésébe. Mindezzel pedig részint egyenesen az alkotmány határozatait sértette meg, részint kötelessége teljesítésében vétkes hanyagságot tanúsított. — Félhivatalosan jelentik, hogy legközelebb 3600 ember megy Madagaskarba, hozzá teszik, hogy a katonák legnagyobb része azokból fog állani, kik Tonkingból visszajönnek.

Olaszország. A mult 1884/85. zárszámadás nevezetes eredményt mutat, több milliónyi felesleget tüntet ki. Ehez járul, hogy a pénzügyminiszter az államkötvényekből is 14 millióval kevesebbet értékesített, mint előirányozva volt. Ugy látszik, a hol a kormány nem tekint egyebet, mint nemzete előmenetelét, boldogulást, ott igyekezetének meg is van eredménye.

A lapok által hozott azon hirre vonatkozólag, mintha Margittay Gyula orsz. képviselő ur az antiszemita körből kilépett volna, felkért bennünket a képviselő ur annak kijelentésére, hogy: ő sem az antisemita körből, sem a pártból ki nem lépett, sőt a más oldalról történt kilépés után erre szándéka sincs.

ORSZÁGOS KIÁLLITÁS.

Keleti tartományok pavillonja.

hogy a kormány a rendkívüli költségvetés összegeiből 100,000 forintot az 1883. évi zavargások elnyomására szükségesnek látszott karhatalom költségeire akar fordítani. Ugy látszik mintha Tisza Kálmánt szerencséje kísérte volna, midőn Héderváry Khuent küldte a Horvát urakhoz, a fiatal bán ember hozzá, hogy az ugránczó, tajtékzó clownokat rendes tempóra tanítsa s szoktassa. Adja Isten, hogy bele ne unjon ezen nem éppen kedves foglalkozásba.

Ausztriában. A választási harc foglalkoztat mindenkit. Felső és alsó ausztriában kivéve azon pár Reichsrathi képviselőt, kik önmaguk visszaléptek a jelöltségtől, valószínűleg megválasztják mind újra a voltakat. Stajerországban azonban a konzervatívok erősen támadják a liberálisokat. Leghevesebb a harc Dalmáciában, hol a szerbek s az autonomisták egyesültek a horvátok ellen.

Valóban úgy látszik, mintha ma már a liberalis- musnak még neve is szerencsétlenséget hozna, mert habár a Gladstone miniszterium a mi zsidó liberálisaink elveitől meglehetősen távol áll is, mióta e liberálisnak keresztelt kormány intézi Anglia ügyeit, egyik veresége a masikat éri. Régen volt, talán nem is volt hogy Anglia annyira meghátrált, akkora vereséget szenvedett volna, mint most az oroszai összeütközése következtében. Anglia teljesen meghátrált az orosz követelések előtt, s minden úgy történik, mint ezek akarják, mig Anglia Lumsden Péter lábornokot vissza-

Előfizetési felhívás.

A »Népjog« négy havi szünetelés után megjelenik ismét hogy ötödik évi pályáját folytassa s be-köszönjön hetenként mindenhol, hol vendégül várják s szívesen fogadják.

A »Népjog« ezután is az eddigi irányban fog haladni, mert ennek helyességéről a t. közönség támogatása, másrésztől a különböző oldalról irányzott támadások győzték meg.

Mai — mutatószámunk igazolta bő tartalom, költséges képek s díszes kiállítás dacára, előfizetési feltételeink maradtak a régié. Előfizethetni:

Egy évre 6 frttal,
Fél évre 3 frttal,
Negyed évre 1 frt 50 krral,

ugy a kiadó — mint bármely postahivatálnál.

Mindent meg fogunk tenni, hogy a t. közönség jogos igényeit kielégítsük, s igérjük hogy a »Népjog« nevének mindenkor hű s igaz képviselője lesz. A t. közönségen áll, hogy ez igyekezetünkben tömeges pártolással támogasson. Szabadjon reméllentünk, hogy e pártolás nem marad el, hisz a mi irányunk, a mi eszméink sorsa sajtóbeli közlönyeink diadaival vagy bukásával van összeforva.

Tartsunk össze.

Naponta szélesebb körben ismerik fel, hogy visszás állapotaink előidézésében a zsidó világnézetet illeti meg az oroszlanrészt. Ez a nézet, mely a körülményekhez való gyors alkalmazkodásban, azon opportunitás-ban, mely a cselekmény szabadságát vagy tisztességét a várható haszon nagyságával, a cselekmények ethikai értékét az elért eredmény-nyel mérlegeli, leli kifejezését, homlok egyenest ellenkezik azon nézetekkel, azon elvekkel, melyek a keresztény állam, a keresztény társadalom alapját, sarkkövét képezik, lehetetlen tehát hogy erre megromító hatásuk ne legyen.

Van is. Megdöbentök a felozlás mérvei! Ijesztő a pusztítás mely szemünk elé tárul bár merre tekintünk is. Hány birtok gazdája lett zsellérré, hogy mint ilyen művelje saját földjét a más hasznára? Hova lettek a régi kuriák tulajdonosai? eltűntek, elmosta őket a zsidó szellem árja, hogy velük azután kivesszen az az osztály, melyet gyaláznai ma még liberalis dolog, de a melynek vesztén gyászba borul a haza nemtője. S főuraink? No azokat éppen a napokban olvastát össze, s ime alig kétszáz az, ki beválik főrendnek, pedig ezek között is hány az, kinek hasznos, ha telekkönyvének terhelését nem nézegetik.

S ezen anyagi pusztulás, bármily nagy legyen is az, mily csekélylyé torpúl, ha a zsidó szellemnek az erkölcsi világban tett rombolásait tekintjük. Hova lett a keresztény ember hite, hova szavának szentsége, hol keressük a keresztény szeretetet, hol találjuk az összetartozandóság érzetét? Meglazult minden, hihalóban van minden!

Pedig a veszedelem ez oldalról fenyeget leginkább.

Az anyagi veszteséget mások segítségével helyre lehet pótolni, a mi elveszett, ha nehezen is, vissza lehet szerezni. Az elharácsoltság helyettesítheti más vagyon, a mit az idő gonosz folyása elrabolt, azt más jobb idő vissza adhatja, még az annyira meggyöngült középosztály is lábraálhat, ha lesz kormány melynek gondolai odább is elhatnak, mint a költségvetés összeállításáig, megszavaztatásáig, s örületes nagyságu özvegeinek bebarácsolásáig.

De a keresztény erkölcsi világ pusztulásának megállítására hiába keressük segítséget kívülről, itt csak önmagunk segíthetünk. S itt az első lépés már megvan téve, felismertük megromtóinkat, ismerjük eszközeiket, ismerjük akna munkájoknak tekervényes utait. De ne álljunk itt meg.

Ha mindazoknak uralkodását, kik a zsidó szellemben egyesültek, lehetővé tettük az által, hogy olyanokká lettünk mint az oldott kéve, tartsunk össze s ezen uralomnak napjai meg lesznek számlálva.

Ha a helyett hogy mi keresztények egymás ellen törünk, egymás mellett állva, egymást támogatva közös célra törekednénk, mit tehetne ellenünk az a maroknyi nép, dacára minden fufangjának, hisz csak a mi viszálgódásunk az ő elemenele, a mi gyön-

geségünk az ő ereje, a mi tétlenségünk az ő gyözelme.

Hamár annyi rosszat eltanultunk a zsidótól, tanuljuk el legalább ez egyszer jó tulajdonságát is, az összetartást.

Azt mondják hogy az antisemitismusk már mutatkozik azon hatása, hogy a zsidó kevésbé fennhéjázó, kevésbé bizik sikereiben mint eddig, bátortalanabb. Ez azonban nagyon csekély eredmény mindaddig, míg ehez nem járul hogy a keresztény meg bátrabb lesz, bátrabb önmaga védelmében, bátrabb a zsidó fufang visszautasításában, bátrabb az élet nehézségeivel való megküzdésben, s különösen bátrabb az ősi erkölcsökhöz való ragaszkodásban.

Reméljük hogy azon idő sincs messze, midőn ennek napja is felvirad, e felviradás a zsidó hatalom alkonyát fogja jelenteni.

SZAPULÓ.

Iczig pályája.

(Képekkel.)

I.

A polyákok földén ezelőtt husz évvel
Élt-éldégt Iczig az ő Rütkejével,
Se háza, se földje, se jószágja néki:
De nem hal az éhen, ki a módját érti.

Falu kocsmájának ő az árendása,
Méri a pálinkát pénzért, meg rovásra,
Jaromir, Sztaniszláv, ostoba polyákja
Eszit is, földjét is ott issza be nála.

»Zsidó, még egy glázlit! Az anyja kinját is!
Megkapod az árat meg a kamatját is.«
S az Iczig hordja, a Rütke meg rójja,
S egyre nő, nagyra nő Sztaniszláv kontója.

Vége szakad egyszer Iczig türelmének:
»Hitelbe többé az istennek se mérek.«
De hát a jó szíve végre is meglágyul,
Csak egy kis váltót vesz a nagy adósságrul.

II.

És lejár a váltó. Eltelik egy hónap.
Fizetni Sztaniszláv nem tud a zsidónak,
Iczig kapja magát és prókátort fogad,
S pör lett a váltóból, mint a parancsolat.

Jön a végrehajtó pecsétes írással,
Jó bolond Sztaniszláv gazdánk a sirással,
Felirnak lovat is, tehént is, ágyat is,
Szántót, rétet, szőlőt, de még a házat is.

És megpördül a dob utójára végre:
»Először, másodsor, kiad többet érte,
Senki se. Harmadsor.« — A dobot leütig,
Házastelkes gazda ily móddal lesz Iczig.

A szegény parasztot házából kidobják,
Ekkép rendeli azt a törvény igazság,
Se szítka, se átka fagarast se használ,
A mi vagyona volt az Iczigé most már.

(Folytatása következik.)

A főrendház cenzuzos-tajjai.

Az 1885. évi VII. törvényczikk 2. §-ában megállapított vagyoni képesítéssel bíró főrendi tagok névjegyzéke a következő:

H e r e z e g e k : Szász-Közbürg Gothai Fülöp, Bathhány Strattmann Ödön, Esterházy Miklós, Metternich Rikárd, Odescalch Gyula, Odescalch Lipót, Pálffy Miklós, Thurn-Taxis Egon, Windischgrätz Alfréd, Windischgrätz Lajos.

G r ó f o k : Almásy Kálmán, Almásy Tasziló, Andrássy Aladár, Andrássy Dénes, Andrássy Gyula, Andrássy Manó, Apponyi Albert, Apponyi Géza, Apponyi György, Apponyi Károly, Apponyi Lajos, Apponyi Sándor, Bathhány Géza, id. Bathány József, idős Bathhány Károly, idős Bathhány Zsigmond, Bánffy György, Berchthold Rikárd, idős Bethlen Béla, idős Bissingen Nándor, Blankenstein Károly, Bolza Antal, Breuner Ágost, Brunswick Géza, Chotek Otto, Chotek Rezső, Csáky Albin, Csáky Béla, Csáky László, Csáky Rezső, Csekonics Endre, Cziráky Antal, Cziráky Béla, Cziráky János, Degentfeld Schomburg Gusztáv, Degentfeld Schomburg József, Degentfeld Schomburg Lajos, Desewffy Alajos, Desewffy Béla, Desewffy Dénes, Desewffy Miklós, Draskovich Gy., Draskovich Iván, Draskovich József, Draskovich Pál, Eltz Károly, Erdődy Ferencz, Erdődy György, Erdődy István, Erdődy Rudolf, Erdődy Tamás, Esterházy Antal, Esterházy Béla, Esterházy Dániel, Esterházy Ernő, ifj. Esterházy Ferencz, ifj. Esterházy Imre, Esterházy István, Esterházy Jenő, Esterházy Károly, István, id. Esterházy László, id. Esterházy Miklós, id. Esterházy Mór, ifj. Esterházy Mór, Festetics Dénes, Festetics Jenő, Festetics Imre, Festetics Pál, Festetics Tasziló, Forgách István, Forgách László, Gyürky Abraham, Gyulay S., Hunyady I., Hunyady K., Karácsonyi G., Károlyi A., Károlyi Gyula, Károlyi István, Károlyi Sándor, Károlyi László, Károlyi Tibor, Károlyi Viktor, Keglevich István, id. Khuen Antal, Khuen Héderváry Károly, Korniss Károly, Lamberg Ferencz, Migazzy Vilmos, Mtkowsky Vladimir, Nádasdy Ferencz, Nákó Kálmán, Nemes Vince, Pálffy István, Pálffy János, Pálffy József, Pálffy Mór, Pálffy Daun Lipót, Nándor teanói hg, őrgróf Pallavicini Sándor, Péchy Manó, Péchy Szilárd, Pejacevich Arthur, Pejacevich László, Pejacevich Pál, Pejacevich Péter, Schönborn Ernő, id. Somssich Imre, id. Somssich József, Stubenberg József, Szapary Géza, Szapary Gyula, Szapary István, Széchenyi Béla, Széchenyi Dénes, Széchenyi Ferencz, Széchenyi Gyula, id. Széchenyi Imre, Széchenyi Kálmán, Széchenyi László, Széchenyi Sándor, Széchenyi Antal, Szirmay Alfréd, Szirmay György, Sztáray Antal, Teleki Károly, Teleki Samu, Teleki Sándor, Tisza Lajos, Trautmansdorf Nán-

dor, VaylÁdám, Waldstein Ernő, Wenckheim Frigyes, Wenckheim István, Wenckheim Károly, Wenckheim Rudolf, Zichy Edmund, Zichy Ferencz, Zichy Henrik, Zichy Géza, Zichy Hippolit, Zichy János, Zichy Nep. János (Lengyeltóti), Zichy Nep. János (Seregélyes), Zichy Jenő, Zichy Nándor, Zichy Ödön, Zichy Pál Ferencz, Zichy Rezső, id. Zichy Zsigmond, Zichy Ferraris Bódog, Zichy Ferraris Lajos.

B a r ó k : Ambrózy Gyula, ifj. Ambrózy Lajos, Atzél Lajos, Balassa István, Bánffy Albert, Bánffy Dániel, Bésán János, Edelsheim Gyulai Lipót, Gerlóczy Bódog, Inkey Nándor, Lipthay Antal, id. Majthényi László, Mikes János, Orczy Andor, Orczy Béla, Podmaniczky Géza, Podmaniczky László, Prandau Hillebrand Gusztáv, Prónay Dezső, Prónay Gábor, Radák Adám, Radvánszky Béla, Radvánszky Géza, Radvánszky János, Rauch Lewin, Rédl Béla, Rédl Lajos, Révay Ferencz, Révay Gyula, Rudics József, Sennyey Pál, Vay Béla, Vécsey József, Wenckheim Viktor, Wesselényi Béla, ifj. Wesselényi Ferencz, Wesselényi Miklós, Wodianer Mór

H I R E K.

— »Iczig pályája« című képsorozatunkhoz a szöveget »Szapuló« rovatunk alatt találja meg az olvasó. Egyben itt fölemlítjük, hogy e képek eredetijei Ónody Géza orsz. képviselőnek a tulajdonát képezik s az ő szíveségéből áll módunkban azokat olvasóinkkal megismertetni. Mai számunkkal veszik t. olvasóink tárczámban megjelenő regény első ívét is, a még hiányzó részt jövő számunkhoz mellékeljük.

— A királyné, ki február 25-ke óta nem volt Bécsben, e hó 11-én tért oda vissza. Felsőcses asszonyunk legutóbb Baden-Badenben a német császárné vendége volt, s onnan utazott Bécsbe leányával, Mária-Valéria király-kisasszonnyal. Bécsben a pályaháznál a király személyesen várta őket s mindkettejüket élénken megölelte és megcsókolta. Örömdetes hír, hogy a királyné a napokban Budapestre jön, hogy a kiállítását megzemlélje.

— Kossuth Ferencz és munkásai. Az alma nem esik messze a fájáról, mondja a magyar példaszó, melynek igazságát Kossuth és fiai példája bizonyítja. Kossuth Ferenczről, a nagy száműzött idősebb fiáról a »Fascio della Democrazia« című római lap május 5-ki számában a következőket olvassuk: A Boratella I. bányából egy idő óta csaknem teljesen kifogyott a nyers anyag, úgy hogy nagy volt a valóságosság, hogy a benne dolgozó 700 munkás nagy bajára be kell zárni. De Kossuth Ferencznek a bánya igazgatójának, akarni annyi, mint tehetni; Thomas Dávid kitűnő mérnök segítségével és hallatlan áldozatokkal egy kísérleti ásatást kezdett, és sikerült egy nagy fémtelep-találnia, mely a derék munkásoknak még sok évre biztosít munkát. Kossuth Ferencz tiszteletére, a ki nem ura munkásainak, hanem valóságos atyja, hogy halálját kifejezzék, a munkások bankettet rendeztek. A bankett ápr. 26-án tartatott meg s 400 munkás vett benne részt. A munkások arcáról sugárzott az öröm, hogy jötevéjüket körülben láthatják. Toasztok és beszédek is voltak. Elsőnek Galileo Pasini munkás beszélt, köszönetet mondva az igazgatónak a munkások javára küzdött harcért. Kossuth meleg szavakban felelt s ismételt helyeslést aratott. Azután Albertarelli hivatalnok vette át a szót, megemlékezve Kossuth Lajos kormányzónak nagy alakjáról. Thomas mérnök a munkások és munkaadók közti barátságért ivott általános helyeslések között. Mielőtt szétmentek volna, táviratot intéztek Kossuth kormányzóhoz. Végül Kossuth Ferencz a munkásoknak egy segély-pénztár alapítására 300 lírát ajándékozott.

— A keresztjáró napokban szorgalmasan látogatták a templomokat, részt vettek számosan a körmenetekben is; meglehet, hogy a három fagyos szentnek nem éppen kedélyes beköszöntője emlékeztető hozta az embereknek azt, ki parancsol a szelnek s a fellegeknek. Valóságosan borotva élén jár az idén ismét a gazda, mult hetekben forró aszúly s jégverés, most pedig a fagytól csak parányi vonalocska választja el. A hűvös, sötét hideg légmérséklet egyébként úgy látszik egész Közép-Europát uralja, dél Németország különböző vidékeiről fagyot jelentenek. Belgiumban hó esett, Spanyolországban jelentik, hogy vasárnap reggel az egész várost fehér lepel borította.

— Kisovicz József kanonok és orsz. képviselő a mult héten meghalt. A boldogult sokat dolgozott, sokat használt és áldott emléket hagy maga után. Régebben a somogy megyei Nagy-Bajomban volt plebános s már ekkor nagy tevékenységet fejtett ki a közügyek közül, különösen pedig arra fordította gondolait, hogy parokhiája népoktatási ügyét felvirágoztassa. Később veszprémi kanonokká neveztetvén ki, új állásában is csakhamar annyira kivívta a közbecsülést, hogy 1881-ben a veszprémi kerület orsz. képviselőjévé választotta. A veszprémi mandátumért az 1884-ki választásoknál Eötvös Károly, az eszlári híres saktervédő, állott vele szemben, de a nép bizalma ekkor is Kisovicznak juttatta a győzelmet. Mint politikust, vérmérséklete a kormánypárthoz kötötte, de mameluk nem volt soha s meggyőződését nyíltan ki merete fejteni. Igy p. o. a főrendiházi javaslat tárgyalása alkalmával a kormánypárt padjain ő volt az egyetlen kath. pap, a ki nem hajtva Tisza Kálmán ijesztgetéseire a rabbi ellen szavazott. Halála váratlanul jött s mindenütt megdöbbenést és szomorúságot okozott. Emléke pedig áldott lesz közöttünk.

— Kaposvárótt a most mult gyűlések alkalmával a megye vezérferfiái mozgalmat indítottak Jankovich László főispán 50 éves nyilvános pályájának méltó megünneplése céljából. Jankovich Somogy megyének pártkülömbőség nélkül szeretett főispánja, s így bizonyos, hogy az ünnepegy az ünnepegy, az ünneplők, Somogy összes közönségéhez méltó lesz.

— **A száműzött Kossuth.** Egy fiatal festő, Parlagi Vilma k. a. nagy hazánkiát rávette arra, a mire eddig senki sem tudta, hogy t. i. általa lefestesse magát. Az arckép elkészült s már hónapokkal ezelőtt sorra kürtölték a lapok, hogy ilyen kitűnő portrait soha sem volt még a világon. Parlagi k. a. művét a kiállításra is beadta, a kiállítási bizottság azonban a képet visszautasította. A megbotrántozás zúgott végig az egész magyar sajtón. »A száműzött Kossuth« cím-mel menydörgő cikkek jelentek meg, csak úgy zuhogott a kárhözátás zápora a kiállítási bizottságra, mely túlzott loyálisában Magyarország egykori kormányzójának még arcképét is számkivetésre ítéli. Hát valóban nem megbotrántozható az, hogy egy fiatal, tehetséges művészt megfosztanak a nyilvános elismeréstől, csak azért, mert e század legnagyobb magyarjának alakját választotta művészeté tárgyául; De — hogy ez a »de« mindenütt ott van, — a dolog hirtelen más fordulatot vett. A kiállítási bizottság nyilatkozatot tett közzé s a közönség két felől nyert felvilágosítást. Az egyik: hogy a híres arckép nem egyéb, mint egy kegyetlen rossz másolás, s a kiállítási bizottság a világért sem Kossuthnak mutatott ajtót, hanem a kritikán alul álló képnek. A másik: hogy Parlagi Vilma k. a. zsidó. Ez aztán megadja a magyarázatát, mért visz végbe a napisajtó nagy része olyan hazafias jajgatást a »száműzött Kossuth« miatt.

— **Rablóvilág veszprémmegyében.** A mult esütörtökre való éjjelen Berhidán és Kenesén négy fegyveres rabló 4 rablóvilágossági kísérletet tett. Először Berhidán tört be a négy gazember Cserna Istváné magánosan élő papnéhoz s ettől 42 forintot raboltak el; majd Rosenthal kereskedő üzletét fosztották ki,

kocsisor felvonult az ősmonorba, hol a megérkezés után a főpát és az egész kíséret a templomba ment a Te Deumot meghallgatni. Ezután a főpát visszavonult lakosztályába és a küldöttek tisztelegéseit fogadta. Erre díszbéd volt, melyen a kíséret teljes számban vett részt. Az ebéden egymást érték a lelkes felköszöntések.

— **Öngyilkos rabbinus.** Stern Dávid pensylvaniai rabbi megmérgezte magát, hátrahagyott levelében öngyilkosságának okául elmondja, hogy tíz év alatt meggyőződött miként a világot önzés, haszonlesés és igazságtalanság uralja, s ő megunt mindez ellen küzdeni. Valóban esodálatos hogy zsidók között élve, azoknak minden mesterségét tudva, tíz év kellett hogy bevallott meggyőződésre jusson. De hát úgy látszik, hogy még maga a zsidó is inkább a nálalt választja, minthogy tovább éljen a zsidók között, ha csak vallására s nem elveire nézve zsidó.

— **Ungvárról** írják hogy a murányi-utca sarkán levő zsidótrafik ajtaja fölött olyan magyar ezimer van kifeszítve, melyen a hármás hegy tetején az apostoli keresztet a zsidók jelvénye a kettős háromszög helyettesíti. Irják azt is, hogy a pénzügyorség megtette a kellő intézkedést e botrány megszüntetésére. Nem tudjuk hogy értsük ezt? tán Rotschildtól kértek engedelmet? mert úgy hisszük, hogy a kellő intézkedés abból állott volna, miként a zsidót egyszerűen a dutyiba dugják; a megszenteltetlent ezimert pedig dobják a szemétre. Hja de hát zsidónak úgy látszik csakugyan külön törvénye van jó Magyarországon.

— **Fölfedezett Krisztus-erekiye.** Mint görög lapok jelentik, Mr. Dile, az athéni francia régészeti intézet tanára, néhány nap előtt Elateában érdekes régészeti

natban a helyszínére nem érkezik a járás szolgabírája Hosszu Gyula és le nem csöndesíti s széteszlnra nem bírja a csendör kegyetlensége által elkésert népet. Az alatt szekér érkezett a sebesült katoná után, de az, mielőtt állomására szállíthatták volna, meghalt.

— **Szent csontokkal kereskedő zsidó.** A kanadai montreali püspökség templomaiban a mult vasárnapok egyikén a római pápa egy körlevelét hirdették ki, mely szerint egy csomó erekiye, miket Fabre püspök néhány év előtt Rómából hozott Kanadába, nem valódi, hanem a püspök egy zsidó kereskedő áldozata lett, ki Rómában ál-erekiyekkel kereskedett. A püspök 1880-ban érkezett Rómába, hogy püspöksége számára erekiyét szerezzen. Kínsekkel megrakottan tért vissza. Voltak az erekiyek közt szent Kláudius és szent Julianna csontjai is. A püspökkel elhitették, hogy midőn 1870-ben a piemontiak Rómát hatalmukba kerítették, a csontokat a Szt.-Péter templomból az utcára dobálták s így kerültek azok a zsidó kereskedő kezébe. A püspök tehát még istennek tetsző dolgot is vélt elkövetni, midőn az erekiyeket a zsidótól — persze jó pénzért — megvette. Időközben a jó Fabre püspök akvizíciója a pápa tudomására jutott, ki legjobban tudván azt, hogy a piemontiak a Szent-Péter-templomból semmiféle szenteket nem dobtak ki, az említett körlevelet küldte Kanadába. Azóta Montrealban is tudják, hogy a zsidó a mások vallásos kegyeletére is csalárd módon spekulál.

— **Az egyetem jubileuma.** Budapest főtanodája, a tudományos egyetem fényes ünnepélyt ült meg alapításának 250 és ujjaalakításának 105 évfordulóját. Az épületen kitűzött zászlók hirdették a járókelőknek, az ünnepet. Az ünnepélyt megelőzte az egyetemi tem-

Iczig pályája. II. Folytatás árverésen. (Folyt. következik.)

élelmiszereket, zsirt stb. rabolva. Az asszony kifutott és lármát ütött, mire a harangokat félreverték. A rablók elugrottak, de mikor a község ismét elnyugodott, Szűcs ref. lelkészre törtek, ki azonban fegyverrel fogadván őket, elmenekültek. Éjjel után Kenesére értek a rablók s itt a közseretben álló Szabó római kath. plébánosnál törtek be. A folyosóra való ablak keresztvasát kifeszíték s behatolván, az ellentálló Szabót baltacsapásokkal leterítették s 22 frt készpénzt elrabolták. A gazdaasszony felmenekült a padlásra, míg fiát a rablók szintén megrohanták. Ez erősen védte magát, bár több sebből vérzett s valahogy kezébe kapván a plébános fegyverét, a menekülni akaró rablókra lőtt a folyosón. Az első lövés esütörtököt mondott, de a második lövéssel a legutoljára maradt rablót mellen lötte. A sréttölzész gyöngye volt s a rabló elmenekült. A várpalotai s enyingi csendörök azonnal nyomra indultak s rostási Nagy Károly juhászával Lits Jánossal találkozáva, tüzet kértek tőle s látták, hogy keze meg van sérülve. Majd kabátját gombolták ki s akkor látták, hogy mellbe van löve. Lits bevallotta a rablóvilágosságot s társaiul a Mayer-testvéreket Kis-Székelyből (Tolnamegye) nevezte meg. A negyediket nem ismeri. Veszprémmegyében az eset nagy izgalmat keltett.

— **Az új pannonhalmi főpát,** Vaszary Kolos, május 12-én vonult be székhelyére. A megye határszélétől kezdve mindentűt bandériumok, küldöttek fogadták. Győr-Szent-Márton zászlókkal, diadal-ivekkel volt e napra földiszítve, s roppant közönség s számos küldöttség fogadta az új főpapat. Az üdvözlő beszédek meghallgatása után a nép éljenzései és a díszben kivonuló tüzoltóegyet sorfala között, mozsarak durrogása mellett a banderium által kísért beláthatatlan

leletet tett, mely még a keresztény időszámítás első korszakából való. A tudós ugyanis a nevezett városban egy görög és latin feliratokkal ellátott követ fedezett fel és a feliratokból kitűnik, hogy ez az a kö, melylyel Jézus a kanai menyegzőn az ismeretes esodákat művelte. Ezt a követ aztán az apostolok vagy a kortársak egyike Palesztinából Görögországba vitte. A patrisi érsek és Lambros, görög kultuszminiszteri osztálytanácsos azonnal elutaztak Elateába, hogy ezt az értékes erekiyét ünnepélyesen elszállítsák Athenba, hol régészeti muzeumban fogják őrizni.

— **Gyilkos csendör.** Sok szomorú esetet okozott már, hogy a csendörök mindjárt használják a fegyverüket s hatalmuk érzetével majdnem úgy bánnak az ország népével, mint valami kiirtani való ellenséggel. A csendöri brutalitásnak legújabbán köztudomásra jutott esete a következő: Kolos-Borsán e hó 6-iki vásár alkalmával egy a borsai ménfedező állomáshoz beosztott fiatal közkatoná, a pogácsás sátrak között ittan rakoncátlanokodott. A csendör-örjárat a szolgabíró elé kísérté, ki a kihallgatás után elrendelte, hogy állomás helyére kísérjék. A fiatal katoná talán szegülvén, hogy a vásáros piacon szuronyos örjárat kísérje át, kérte, engedjék el őt, majd hazamegy magában is. Az egyik csendör erre puskaaggyal leütötte és szíve felett szuronyával át-döfte. Ez a jelenet óriási tömeget csodított össze; s a felbőszült vásáros nép fenyegető állást foglalt. Egy legény egy fogással kicsovarta a csendör kezéből a szuronyt fegyvert, s miután azt messzire elhajította s egy öleléssel magát a csendört leteperte a földre, az ingerült tömeg bösz ordítással rárohant a két szil csendörre, kiket bizonyára agyonvernek, ha épen a végső pillá-

plomban tartott sz. mise, melyen a tanárok és tanulók nagy része volt jelen, míg a többi az alatt zsufozásig töltötte meg az egyetem tágas dísztermét. Tizenegy óra után bevonultak a tanárok in corpore. Élükön Trefort Ágoston miniszterrel. Az egyetem négy fakultásán, és a műegyetem rektorán kívül ott volt a hittani kar testületileg, és a többi fakultások majdnem teljes számmal. Dr. Bita Dezső, az egyetem ezidei rektora gazdag tartalmu felolvasást tartott Pázmány Péter életéről, működéséről és kulturális jelentőségéről. A hosszú beszéd végig feszültségben tartotta a halgatóságot, mely a tudós rektort nagy éljenzéssel és viharos tapsal jutalmazta, midőn befejezte beszédét. A beszéd után Völgyi Gusztáv I. joghallgató pályanyertes ódját szavaltta el Nagy Gyula joghallgató. — Ezután dr. Rapaics Raimund hittankari dékán felolvasta a pályanyertes munkákat és azok szerzőit. A szerencsés pályázók mindannyiszor megjeleneztettek, valahányszor egy-egy név felolvasva lön. Ezután a pályadíjak kiosztása következett az egyetemi rektor által, miközben az ülés jóval egy óra után véget ért. Végül megjegyezzük, hogy a természet Temple új megkoszorozott festménye díszítette, mely Pázmány Pétert ábrázolta, amint az egyetem alapítási okmányát tollba mondja.

— **Merénylet a német császár ablaka ellen.** Vilmos német császár dolgozó-szobájának ablakát egy Grigo-leites Mihály nevű munkás e hó 5-én bezúzta. Természetesen rögtön elfogták, s akkor azt vallotta, hogy hajléktalan s kereset nélkül lévén börtönbe akart kerülni, hogy ott ellátást kapjon. A császár a merénylet idejében a német-alföldi hercegnő lakodalmán volt, s mire hazatért a betört ablakot már kijavították.

Az országos kiállításból.

Igretünkhez képest, hogy a kiállítást részletesen fogjuk ismertetni, mai számunkban közöljük a keleti tartományok pavillonjának sikerült rajzát, s egyúttal a következőkben ismertetjük:

A műcsarnokot.

Midőn a kiállítás egyes csoportjairól óhajtunk megemlékezni, első sorban a szellemi munkások kiállítását igyekezzünk méltányolni. Értjük a művészházat. Hazai képzőművészetünk az utolsó évtizedben is oly rohamos haladást tanúsított, hogy az eddigi kiállításokhoz képest, a jelenlegi mindenestire feltűnést okozhat, a mennyiben már majdnem kilenczven kiállító művész (termékeivel találkozunk. Nem nagy szám, az igaz, de az előző évtizedeket s mostoha hazai viszonyainkat tekintve bizonyára ez idő szerint többet nem várhattunk. A figyelmes szemlélő erről könnyen meggyőződhetik.

Maga a műcsarnok, mint építészeti mű nem felel meg teljesen annak a feladatnak, a melyre szolgál. Külseje igen szép és jól hat a nagyközönségre, csak úgy csillog a felhalmazott majolika-diszítésetől. De a reá rakott szobor-diszitmények épen művészi szempontból nem megfelelőek. A többnyire oldalvilágítással ellátott melléktermek meg épen nem célszerűek egy képkiallításra. Felső világítással csak is a középső termek bírnak. Itt persze, a kiállított műtárgyak művészi hatása a jó képeknél megvan; az oldaltermekben azonban a legjobb képek is alig élvezhetők, vagyis inkább alig lehet látni.

Az építészeti hiányok mellett, melyeket inkább az egyes kiállító művészek szenvednek meg, jó hatást gyakorol a belépőre a kiállítás belső rendezése. Pálmák, és festőleg redőzött függönyök dekorációja mellett legelsőben is hazai szobrászatunk legszebb termékei tűnnek fel, melyeket azonban másodsorban fogunk méltányolni, a mennyiben a festészeti csoporttal, mint a kiállítás felsőbb részével kell előbb foglalkoznunk.

Felleges bővebben dicsérni Munkácsy ismert képeit, kinek művei egy kiállítást csakis gazdagíthatnak. Így vagyunk Zichy Mihály remek »Hulló csillagá-
val, és Lotz Károly jól ismert operaházi menyegyzet freskójának színvázlatával is. Hasonlóan Ligety szépen átgondolt remek »Capri szigetével«, mely méltó a régi mester régi hírnevéhez. A többi kiállító művészek közt, bár váltakozva, de leginkább az újabb nemzedék erőivel és szép tehetségeivel találkozunk. Többnyire a francia iskola tanítványai, vagy München művészi köréből nyertek impulzust.

A fiatal erők közt Roskovics az, kiről még lesz alkalmunk bővebben is megemlékezni, a mennyiben legújabb képe csak e hó vége felé kerül be a kiállításba, s ez idő szerint csak a kép rámája jelzi, hogy hol lesz elhelyezve. A már kiállított képei között nem új, és már érdemileg elbíralt jó képe: A szt. lélek eljövetele. Egy másik képe az »extra passio« leng művészi kis joujou. Átalánosságban Roskovits képeinek egyik fő ereje abban áll, hogy genialis technikája és komposztorai tehetsége mellett szigorúan jó rajzzal tűnnek föl. A színek hatását jól tudja átérzeni Paczka, ki annak idejében már legelső képével Párisban coloristikus tehetsége által tűnt fel. Három képe most is igazolja ezt. Ezek közt legújabb műve: »Mignon« szép tonusaival hat leginkább, »Emese álma« épen így. A »Tékozló fiu« pedig a három közt művészi szempontból a legjobb. Sajnos hogy Paczka szép tehetségét nem tudják egyes lapok kellően méltányolni; vagy mindig többet várnak tőle, vagy egész értelmetlenül bírálják el. Spányi kiténik a tájfestők közt s ezuttal is három képe igazolja a művész genialitását. Feszty Árpád »Bányászteremtés«-a kiállítás egyik legjobb képe. Tölgyesy »világító« holdja természetességével lep meg. Aggházy Gyula »Mosónői« szép kivitelű képe, télies hideg hangulatával, kedélyes alakjaival igen találó, ugy tájképe a »Kenderázatok« is kiténik. Temple »Pázmán«-ja technikai hatással bizonyítja, hogy jó kép, ügyességével biztosítja a hatást. Mészöly Géza ismert finom tonusaival most is csak elismerésben részesülhet. Hollósy Simon »Tengeri hántása« sikerült jó mű, bár kissé laposan hat. Peske Géza »Kemény dió«-ja; Feledí »Huszárgyakorlata« színezetüknél és tárgyuknál fogva kedvelt képek. Skuteczki-tól a »Rögtönzött műterem« igen csinos; Pataky László »Csikóversenye« igen sikerült; Kémény sok ügyességet árul el képeivel. Bruck Lajos »vasöntök« átgondolt jó képet küldött Párisból. Kacziány Ödön sikerült humoros kompozíciójával mindenkit megnevettet. Pállik »juhai« mint rendezés, sikerültek; Révész Imre sikerült színes illusztrációt mutat be; Telep Karoly egyik legsikerültebb képe a Tátra hegységéből. Vágó Páltól kedves képe a »gyik«, s szép tehetségére mutat történelmi tárgy festménye: »Magyarok Kiew előtt.« Valentiny haldokló cigánya dramatikus hatása. Badiczlól »Szeged«, a »Madonna« és az »Angyalcsináló« művészi tonusaikkal, Litzenmayer kedves illusztrációjú rajzával, Herzl Kornéltól »Nincs párja a Molinári bakának!« ügyes kompozíció, mely a felfogás eredetiségével hat. Spitzer Manó sikerült illusztrációt állított ki. Jankó János »Czigány kínálja a lovat« kedvelt kép; Tahy »Vasgyára« sikerült; Greguss Imrétől »Ujonczok«; Karcasától »Kedves emlék«, Vastagh Gézától »In-

cselkedés«, Kunna ch tól »Gyerekesport az erdőben«, Gyulai Lászlótól »Betlehemjárás«, Vajda Zsigmondtól »Meglépetés«, Ujházy csendélete, Tarnóczy Berta virágfestménye sikerült részletekkel bírnak. Székely Bertalan »Zrinyi kirohanását«, Thain Mór »Pázmány«-t, Molnár József több képet, Kovács Mihály »Szt. Márk templomát« állították ki. Mind a négy régi művész sokkal jobb képeket produkált már, mint a jelenlegiek.

A jobb arcképfestés szintén nem csekély erővel van képviselve, s mint önálló és igen nehéz feladattal bíró fajta a festészetnek, kiváló figyelmet érdemel Benczur Gyula erősen igyekszik régi jó hírét fentartani. Tisza Kálmán és Tisza Lajos gróf díszruhás, karakteristikus és korrektil megrajzolt arcképeivel; szokott ismert technikájával pedig a hatást nem téveszti el soha. Vastagh György »Mária-Dorottya főhercegnő és Ligety Margit urnó arcképeivel arat tetszést. Ismert finomságokkal és lágy tónusaival Vastagh régi kedvelt arcképfestő. Más kezelése van mint Benczurnak, de ép oly önállóan tudja érvényesíteni művészi feladatát. Horovitz Lipót »Sapieha hercegnő« kitűnő arcképet állította ki Varsóból. Több kiállított arckép-művei között ez a kép sajtáságosan kiválék és határozott művészi erővel érvényesül. Angeli Henrik Bécsben lakó magyar születésű ismert művész három arcképpel mutatja be magát. Finom, kedvelt képek genialis ecsetkezeléssel, csak kevésbé több színerőt kívánnának. Baditz női arcképe művészi színkezelése által biztosítja a jó hatást. Innocent női arcképe rossz felfogással és hibás rajzzal sehogysem sikerült. Abrányi Lajos ifj. gróf Fesretics Pálné arcképével akar szerénykedni, de a Bécs és Budapest társas-körében feltűnő szépségéről híressé vált »szép grófnő« képe mindenképp feltűnik a kiállítást látogató közönség előtt. Genialis felfogás, merész színezés, és sok finomság jellemzik a párizsi iskolát követő fiatal művész tehetségét. Művészi hatásából azonban igen sokat veszít a kép, mert az egyik oldalteremben van eléggé magosan felüggesztve. Abrányi képe alatt Benyovszky grófnénak, gróf Nemes Eliz ismert művésznő által festett arcképe sokat veszít hatásából, a mihez hozzájárul a rossz világítás elhelyezése is. Stettka Gyula gondos tanulmányal dr. Wagner tanár igen sikerült arcképet mutatja be. A fej karaktere kitűnően sikerült. Parlagi Vilma »saját arcképet« itt-ott igen rutinorozott művészi színkezeléssel; itt-ott igen ügyetlen és rossz rajzával együttvéve nem lehet kellően kvalifikálni.

A szobrászati művek közül Zala György genialis fiatal művész »Mária-Magdolnája« jól ismert kiváló munka, ugy a »fél a baba«, Papp Henrik mellszobra jellemzetes és erőteljes; »Szárics Imre gypsz mellszobra« hasonlóan. Blaháné gypsz mellszobra igen kedves és művészi felfogással tűnik fel. A fej igen erőteljes és hasonló. A kitűnő művésznő egyik kedvelt népszimű szerepében van karakterizálva, s e feladatot Zala igen művésziessé oldotta meg. Strobl Alajos a király élethű márvány-mellszobrát, »a halászleányt«, gróf Zichy Jenő dombormású márvány arcképet, és még több gypsz és terracotta mellszobrot állított ki, melyek mindannyian művészi sikerről tanuskodnak. Egyik legkiválóbb alkotása: Perseus. Filgner Bécsben lakó magyar művész több sikerült szobra mellett művészi szempontból a »gyermek delphinell« című gypszszobrára, Brozik mellszobor arcképe és a Koburg herceg féle márvány emlékszobor állanak első helyen. Kiss György »irgalmas samaritanusa« a tehetséges művész igen figyelemreméltó munkája. A »gyilkos« nem oly szerencsés. Senyei Károly »Huság« című női alakjával genialis művet mutat be. Sefcsik Antal, Gerenday Béla, Lóránti Antal igen szép tehetségről tanuskodnak. Huszár Adolf »Huzrá cigánya« tetszős. »Venus« nem sorolható az elhunyt művész korrek művei közé. Engel idealistikus szoborműveiben hiányzik az élet, és a valódi művészi erő. — Átalánosságban fiatal szobrászaink meglepő művészi kiállítást rendeztek. Erdekés a Vlik terem csoportozata, a hol Morelli Gusztáv fametszetei, Koziá pastell képe, Greguss György vízfestménye, Michalek Lajos rézkarczai, Doby Jenő rézmetszetei, Walla József fametszetei, Gerhardt Alajos rézkarczai, mindannyian elismerésben részesíthetők.

Végezetül el nem mulaszthatjuk felemlíteni a magyar művészeknek a középső teremben díszelő zászlóját, melyet az annak idejében Rómában tartózkodó magyar művészek készítettek a Rafael-ünnep alkalmára. A fehér selyem zászló közepén egyik oldalon a magyar czimer, a másik oldalon Szűz-Mária, Magyarország patronájának képe vannak kifestve. Mindkét művészi kivitelű kép Roskovits genialitására vall.

A törvényházból.

— A belvárosi kettős gyilkosság ügyében e hó 8-án volt meg a végtárgyalás a budapesti büntető-törvényszék előtt. A szörnyű eset bizonyára még élénk emlékezetében van olvasóinknak. Nagysütörtök napján estefelé futótűz módjára terjedt el a fővárosban az a hír, hogy a Harisch-bazárban, a váci- és koronaherceg-utca átjáról szolgáló nagy házban gyilkosságot követtek el. A hír igaz volt. Pessek Verona kisleány s Budai Róza nevű 8 éves keresztleányát fölmetszett torokkal és hassal halva találták laká-

sukon. A rendőrség erőlesen hozzálatott a gyilkos kikutatásához, s azt csakhamar föl is fedezte Balentics Imre 25 éves állami számviteltan-hallgató személyében. A gyilkosnak most kellett véres tettéről a törvényszék előtt számolnia. Annyi bizonyos, hogy nem gördített az igazság sujtó keze elé akadályokat. Részletes vallomást tett, s azt is beösmerte, hogy a tettet előre megfontolva követte el. Egész magavisele azonban olyan volt, mintha hiányoznék belőle a minden emberrel közös erkölcsi érzék, s éppen azért a közönség némi megdöbbenéssel fogadta az ítéletet, melyben Balenticsre kötél általi halált szabott. Nagyon elterjedt vélemény, hogy sokkal helyesebb lett volna az örültekházába küldeni Balentics az ítéletet nyugodtan fogadta s a tárgyalás alatt tanusított flegmatikus modorával ellentétben majdnem kiabálva a következőket mondá: »Ami Pessek Veronát illeti, tekintetes törvényszék, korántsem érdemlem meg a halált. Hogy azt az ártatlan gyermeket is megöltem, talán azért sem érdemlem meg, mert büntetlen előéletű vagyok. De hát én többször néztem már a halál szemébe s most nem ijedek meg tőle. Megnyugszom az ítéletben, nem föllebegek.« A pört, minthogy főbenjáró büntettről van szó, mindazáltal fel fogják terjeszteni a felső bíróságokhoz. Balentics magaviselete, mióta a halálos ítéletet kimondták rá, teljesen megváltozott. A legsötétebb kétségbeesés fogta el, s szólanul, komoran s maga elé bámulva tölti a napokat a börtönben.

— Halálra ítelt zsidó. A temesvári törvényszék e hó 8-án tárgyalta Fleischmann Mór 33 éves, zsidó vallású lippai pékmester ügyét, ki 1884. augusztus 20-án feleségét Emiliát és 12 éves unokahúgát orozva megölte. A zsidó, bár a büntett teljesen rábizonyult, mindvégig megalkodottul tagadott s oly kihívóan szemtelenül viselte magát, hogy az elnök fegyelmileg bőjtelt szigorított külön fogsággal büntette. Ez egyszer azonban az arczatlanság nem fizette ki magát, mert a törvényszék a gyilkos zsidót kötél által való halálra ítélte. Izraelben, a hol azt tartják, hogy az akasztófát csak keresztény gazemberek számára találták fel, nagy e miatt a szomorúság.

— A függetlenség sikkasztási bünpéret e hó 12-én tárgyalta a budapesti kir. ítélőtábla. Ez ügyben tudvaleg az elsőbíró marasztaló ítéletet hozott, s ugy Verhovay Gyulát, mint ücsését sikkasztásért börtön-büntetéssel sújtotta. A kir. ítélőtábla ez ítéletet megváltoztatta s Verhovayékat teljesen fölmentette az ellenük emelt vád súlya alól. Az ítélet indoklása szerint ugyanis, bár bebizonyult, hogy a Függetlenségnél az arra begyűlt adománypénzeket a lap egyéb bevételeivel együtt kezelték s a lap kiadásaira fordították s habár eljárásuk erkölcsileg megrovást érdemel is: sikkasztás esete még sem fog fenn, mert Verhovayék nem az egyes begyűlt pénzjegyeket tartoztak megőrizni, hanem csupán megfelelő értékkel számolni be, a mit teljesítettek is, a begyűlt összegeket kifizetettvén, még mielőtt az arra jogosítottak által felszólítottak volna. Verhovayék mellett bizonyítják az is, hogy az adományokat lapjukban rendszeren nyugtázták s így az ellenőrzést lehetőségessé tették. Az ítélet kihirdetésénél nagyszámú hallgatóság volt jelen s a fölmentés hallatára többen eljeneztek.

Irodalom és művészet.

— A báróné levelei« című Rákosi Jenőtől, új bohózatot adtak elő a Nemzetisínházban. Rákosi ez egyszer nem aratott teljes sikert. Darabja, melyet egy szentimentális masamod-lány szerelme s egy érdekes korban levő úrhölgy kaczerkolásai adják a szöveget, nincsen egységesen megalkotva, azonfelül a helyzetekből és jellemekből kifolyó komikum sincs kellőleg kiaknázva. A közönség, mely nagy várakozásokkal jött a színházba, az egész első előadás alatt hideg maradt, a szerzőt mindössze kétszer tapsolta ki. A bohózatban a főszerepeket Molnárné, Csillag Teréz, Nálly és Ujházi játszták, így hát fölösleges is külön említenünk, hogy az előadás oly kitűnő, a melyet a Nemzetisínházon kívül csak a párisi Theatre françaisban élvezhetni.

— A magyar dalsarnokot, melyet a hasonló német intézetek ellensúlyozására Sóllyosi Elek, a Népszínház kitűnő komikusa rendezett be, e hó 12-én nyitották meg nagyszámú közönség jelenlétében. A helyiség kitűnő, úgy az énekes előadások, mint a többi mutatványok kitűnőek, egy szóval, nem hoz hazafias áldozatot az a magyar ember, a ki nem a német Orfeumot meg két másikat, hanem a Sóllyosi dalsarnokát keresi föl, mert a pénzeért itt is legalább olyan jól mutat mint ott.

Szerkesztői üzenet.

Felkérjük t. munkatársainkat s átáljában lapunk barátait, hogy bennünket közleményeikkel minél gyakrabban felkeresni méltóztatassanak.

Többeknek. A reklamációkat kiadóhivatalunk rögtön elintézte, gondot fordítunk reá, hogy lapunk szétküldése a legpontosabban történjék. De a legtöbb esetben nem az elküldés, hanem a leadásnál történik a hiba.

Felelős szerkesztő: SZALAY KÁROLY.